

Jeremijas grāmata 7. nodaļa 1.- 11. pants

1 Šis ir Tā Kunga vārds, kas nāca pār Jeremiju, un Tas Kungs sacīja tā:

2 "Nostājies Tā Kunga nama vārtos un sludini skaļā balsī: klausieties Tā Kunga vārdu, visi no Jūda, kas jūs ieejat pa šiem vārtiem pielūgt To Kungu!

3 Tā saka Tas Kungs Cebaots, Israēla Dievs: dariet taisnus savus ceļus un savus darbus, tad Es jums ļaušu dzīvot šinī vietā!

4 Nepaļaujieties uz viltus vārdiem, kad jums saka: tas ir Tā Kunga nams, Tā Kunga nams, Tā Kunga nams!

5 Jo tikai tad, ja jūs nopietni labosit savus dzīves ceļus, savus darbus un visu savu rīcību, bet nesaskaņu gadījumos izturēsities pēc taisnības cits pret citu,

6 kad jūs neapbēdināsīt svešinieku, bāreni un atraītni un neizliesīt nenoziedzīgas asinis šinī vietā, un nekalposīt citiem dieviem sev pašiem par postu,

7 tad Es ļaušu jums dzīvot šinī vietā, šinī zemē, ko Es devu jūsu tēviem uz mūžīgiem laikiem.

8 Bet redzi, jūs paļaujaties uz viltus vārdiem, kas nekam neder!

9 Vai tad jums bija zagti, nokaut, laulību pārkāpt, nepatiesi zvērēt un kvēpināt Baalam, un kalpot citiem dieviem, kas jums sveši?

10 Un tad jūs nākat un stājaties Manā priekšā šinī namā, kas nosaukts Manā Vārdā, un sakāt: mēs esam glābti! - un turpināt darīt visas šīs negantības.

11 Vai tad šis nams, kas nes Manu Vārdu, kļuvis jūsu acīs par slepkavu bedri? Tiešām, arī Es to redzu, saka Tas Kungs.

Mīļā draudze!

Lai aprakstītu ekonomisko lejupslīdi un valsts nespēju to apturēt, mēs lietojam divus vārdus. Viens ir „krīze”, otrs „dižķibeļe”. Vārds „krīze” nāk no grieķu valodas un nozīmē „šķiršanās”, „izšķiršanās”. „Krīze” var nozīmēt arī „tiesu” un „spriedumu”. Tātad šeit ir svarīgi atšķirt patiesību no meliem. Mums ir jāšķiras no ilūzijām un nepamatotām cerībām, lai varētu saņemt skaidrāku skatu uz realitāti un dzīvot atjaunotu dzīvi. Tas ir sāpīgs process, tāpat kā operācija, kur ķirurgs ar skalpeli savaino mūsu miesu, lai to atbrīvotu no kāda ļauna audzēja.

Ar vārdu „dižķibeļe” tiek likti pavisam citi akcenti. Tā ir liela ķibeļe, tātad nelaimes gadījums, kur neviens nav īsti vainīgs. “Tā gadījās, mēs jau visi gribējām tikai labu, bet ko lai dara, ka bija tāda apstākļu sakrītība.” Te kaut kas notiek ar mani, ko es nevaru ietekmēt. Es esmu pasīvs apstākļu upuris.

Kā Jums šķiet, kāds vārds labāk apzīmē to, kas notiek mūsu valstī?

Abiem vārdiem ir savas priekšrocības. Ja „krīze” skaidri pasaka, ka ir jāšķiras no kļūdainiem lēmumiem, tad „dižķibeļe” norāda uz mūsu bezspēcību lielo ekonomisko procesu priekšā.

Pravietis Jeremija 608. gadā pirms Kristus noteikti nebūtu izvairījies lietot vārdu „krīzi”. Viņš ļoti skaidri sauca savus tautiešus pie atbildības. Te nebija nekāda minstināšanās, viss tiek nosaukts īstajos vārdos, neraugoties uz šo vārdu sekām. Jeremija bija pilnīgi pārliecināts, ka pats Dievs viņu aicina runāt, ka tie vārdi, kurus viņš teica, bija Visuvarenā Dieva vārdi. Un šie vārdi neļāva sprukt uz priekšu vai atpakaļ, te nu tiešām bija iestājusies **krīze** ar trekniem burtiem.

Situācija bija tāda, ka Jeremija bija nostājies tempļa vārtos, tur, kur visiem tempļa apmeklētājiem bija jāiet cauri. Visticamāk, ka tas notika kādos lielos svētkos, kur visiem jūdu vīriešiem obligāti vajadzēja ierasties. Jeremija paspēja izjaukt jebkādu skaistu svētku sajūtu. Viņš skaļā balsī sāka brīdināt cilvēkus, lai viņi tikai neiedomājas, ka dievnama apmeklējums tiem dos kādu labumu. Pārāk ilgi tie bija uzticējušies saldi – lipīgām runām, „šeit ir Dieva nams, šeit ir Dieva nams, šeit ir Dieva nams”. „Nāciet, pielūdziet un upurējiet, viss būs labi, Dievs ir ar mums.” Jeremija skaidri un gaiši pasaka, ka „tikai tad, ja jūs nopietni labosit savus dzīves ceļus, savus darbus un visu savu rīcību, bet nesaskaņū gadījumos izturēsities pēc taisnības cits pret citu, 6. kad jūs neapbēdināsīt svešinieku, bāreni un atraītni un neizliesīt nenoziedzīgas asinis šinī vietā, un nekalposīt citiem dieviem sev pašiem par postu, 7. tad Es ļaušu jums dzīvot šinī vietā, šinī zemē, ko Es devu jūsu tēviem uz mūžīgiem laikiem.”

Tātad visai šai dievkalpošanai nav nekādas jēgas, ja ļaudis savā ikdienā izturas cietsirdīgi pret mazaizsargātiem, svešiniekiem, bāreņiem un atraītnēm, ja tie izturas netaisnīgi pret nevainīgiem cilvēkiem un pielūdz svešus dievus. Ar tādu dzīvi nav ko cerēt, ka būs kāda nākotne. Templis tiks noslaucīts no zemes virsmas un cilvēki zaudēs savas mājas un savu zemi.

Iedomājaties, kas tā būtu par “ambrāžu”, ja kāds Ziemassvētku vakarā Rīgas domā galvenā ieejā sāktu apmeklētājiem lasīt morāli. Nu jā, joki mazi. Jer. gr. 26. nod. mums stāsta, ka par šo gājienu Jeremiju apcietina un valdnieku priekšā viņam draud ar nāves sodu, tāpēc, ka viņš ir zaimojis svēto vietu. Bet tad laimīgā kārtā kāds atceras, ka 100 gadus atpakaļ pravietis Miča kaut ko līdzīgu bija sludinājis, un nav ko ņemt galvā šāda pravieša runas. Un viņu atlaida brīvu. Pagāja tikai 20 gadi, un Babiloniešu karaspēks ieņēma Jeruzalemi, izpostīja templi un izveda lielu jūdu tautas daļu uz svešu zemi.

Ir interesanti redzēt, ka Bībeles vārdi turpina dzīvot pāri laikiem. Vienu brīdi liekas, ka tie ir pilnīgi aizmirsti, tad uzreiz tie uzpeld ar dubultu spēku – dzīvi, asi, atklājot patiesību par mums un mūsu sabiedrību. Tā tas arī notika, kad Jēzus pēc tam, kad Viņš ar ēzeli bija iejājis Jeruzalemē, gāja uz templi un tur ar varu „sāka izdzīt tos, kas pārdeva un pirka, un apgāza naudas mijēju galdus un baložu pārdevēju solus un neļāva nevienu lietu nest caur Templi.” 17. Un Viņš mācīja un tiem sacīja: „Vai nav rakstīts: Mans nams taps nosaukts lūgšanas nams visām tautām. - Bet jūs to esat padarījuši par slepkavu bedri.” Pēdējie vārdi ir ņemti no šīs nodaļas Jeremijas grāmatā, kad Jeremija apsūdz savus tautiešus, ka tie ar Dieva vārdu mutē attaisno savas negantības.

Ir svarīgi saprast, ka Jēzus nebija tik ļoti satraucies tāpēc, ka tur templī notika kāda tirdzniecība, - tā bija ierasta lieta. Viņu satrauca tas, ka nabagiem bija jāatdod pats pēdējais, lai varētu nopirkt un upurēt balodi. Citādi sievietei, kurai nupat bija piedzimis bērniņš, nevarēja tapt šķīsta, līdzīgi lepras slimnieks pēc atveseļošanās bez upura nevarēja atgriezties sabiedrībā. Redzēdams, ka tempļa priekšnieki ar Dieva vārdu mutē pelnīja uz nabago rēķina, Jēzus izteica pravietoju, ka „tur akmens uz akmens netaps atstāts, kas netaptu nopostīts.” Tas bija viens no apsūdzības punktiem, kas tika izvirzīti pret Jēzu, kad viņam bija jāstājas tiesas priekšā. Atšķirībā no Jeremija Jēzu notiesāja uz nāvi. Toties 40 gadus pēc Jēzus nāves romiešu karaspēks nodedzināja templi.

Pārdomāsim, ko Jeremija un Jēzus kritika pret sava laika vislielāko svētumu nozīmē mums šodien, kas atrodamijs *krīzē* vai *dižķibelē*.

1. Viena lieta, kas tūlīt uzkrīt, ir, ka mūsdienās baznīca ir daudz tālāk no varas procesiem, kā

tas bija pirms 2000 gadiem. Mūsu satversme paredz, ka baznīca no valsts ir šķirta. Tātad nedrīkst būt tā, ka baznīca sāk uzņemties varas funkcijas, ka pie mums tiek izveidota valsts līdzīga kā Irānā, kur viss notiek pēc *ajatolas* prāta un *šarijas* likumiem. Toties tas nevar būt arī tā, ka baznīca ir pilnīgi vienaldzīga pret to, ko dara mūsu valstsvīri, un mēs varam uzdot jautājumu, kāda ir baznīcas attieksmi pret pastāvošu varu, it īpaši situācijā, kad bankām tiek dotas milzīgas naudas, bet nabagiem tiek atņemta iespēja dzīvot, jo tiem vairs nepietiek naudas zālēm, pārtikai, siltumam. Diemžēl vismaz no mūsu baznīcas vadības puses, ir ļoti maz dzirdēts, ka tie aizstāvētu nabagos un nosauktu skaidrā valodā krīzes iemeslus, kas lielā mērā pamatojas uz tādiem grēkiem kā mantkārību, cietsirdību un vienaldzību pret otra ciešanām.

2. Tas savukārt noved pie nākamā jautājumu, vai mēs aiz savas Dieva vārda sludināšanas un sakramentu pārvaldīšanas neslēpjam citus elkus, pielūdzot mamonu, naudas dievu. Kā citādi var izskaidrot, ka pat pēc tam, kad mūsu mācītāju lielākā daļa saņem labas algas, joprojām tiek prasītas lielas summas par kristībām un iesvētībām, laulībām un bērēm. Un, protams, neaizmirsīsim arī, ka mūsu baznīcas vadības ienākumi tiek turēti slepenībā, kas nu nekādā veidā neveicina uzticību, bet dod vietu visādām spekulācijām un baumām par dārgām dāvanām no zināmiem politiķiem.
3. Es vairs nebrīnos, ka masu mēdiji tik negatīvi ziņo par baznīcas lietām. Ja viss griežas tikai ap naudu, īpašumiem un algām, tad baznīca vairs ne ar ko neatšķiras no pārējās sabiedrības. Manuprāt, mums ir jārēķinās ar iespēju, ka šī mūsu baznīca kādā jaukā dienā vairs nebūs, tāpat kā mūsu valsts var tikt izdzēsta no zemes virsmas... Dievs to var pieļaut, tāpat kā Viņš pieļāva, ka tika sagrauts templis, izvesta Viņa tauta un nogalināts Viņa dēls.
4. Mums šodien vairs nav templis, bet arī mums ir svētās vietas, *svētās govīs, kuras ir ārpus kritikas* - augstākā ierēdniecība, partiju zirnekļu tīkli, banku visatļautība, bagātnieku slānis. Laikam jau tas neko daudz nedos, ja mēs izgāzīsim savas dusmas uz viņiem. Tomēr, kamēr mēs bez pretošanas pieļaujam viņu spēlītes, mēs atbalstām augstākās elites visatļautību. Diemžēl baznīca nepilda savu pravietisko funkciju, tāpēc, ka tai ir citas prioritātes. Nav ko cerēt, ka valsts pati no sevis mainīsies. Vienīgā izeja ir, ka mēs paši aizvien vairāk uzņemamies atbildību par savu dzīvi un par tiem, kas nevar sevi uzturēt. Tas ir mūsu atgriešanās ceļš pie Dieva, mūsu uzdevums meklēt Dieva valstību, visās lietās, pirms ir par vēlu. Ir pilnīgs skaidrs, ka naudas pelnīšana un tērēšanai ir jābūt saistītai ar ētiku, ar baušļiem, tāpat kā plīks dievkalpojums, bez pielietojuma dzīvē, ir tukša padarīšana. Āmen.